

वा० रा०

॥७९॥

विधिर्देवं असंहार्यः अशक्यप्रतिक्रियः ॥ अत्र स्वीयमेव दुःखं दृष्टान्तयति ॥ ४ ॥ हतनौः पुरुषः परिक्रान्तः कृतपराक्रमः बाहुभ्यां प्लवमानो यथा सागरे पारमतिक्लेशेनाधिगच्छति तथा राघवोऽपि कथंचित्तमधिगमिष्यति ॥ ५ ॥ ॥ ६ ॥ सः रामः ॥ ७ ॥ ॥ ८ ॥ निर्यातनं पुनः समर्पणं न च तत् तस्मिन्नित्यर्थः ॥ ९ ॥ ॥ १० ॥ कन्या अजातपुरुषसंबन्धा एतद्विभीषणानुनयनं इदमेवापे रामः श्रुतं ॥ विभीषणस्य निःशंकपरिग्रहाभिषेकयोर्वीजं ॥ ११ ॥ ॥ १२ ॥ रामक्षयं रक्षसां रामात्क्षयं प्राप्तमि

सु० कां०

विधिर्नूनमसंहार्यः प्राणिनां प्लवगोत्तम ॥ सौमित्रिमां च रामं च व्यसनैः पश्य मोहितान् ॥ ४ ॥ शोकस्यास्य कथं पारं राघवोधिगमिष्यति ॥ प्लवमानः परिक्रान्तो हतनौः सागरे यथा ॥ ५ ॥ राक्षसानां वधं कृत्वा स दयित्वा च रावणं ॥ लंका मुन्मथितां कृत्वा कदा द्रक्ष्यति मां पतिः ॥ ६ ॥ स वाच्यः संत्वरस्वेति यावदेव न पूर्यते ॥ अयं संवत्सरः कालस्तावद्विममजीवितं ॥ ७ ॥ वर्तते दशमो मासो द्वौ तु शेषौ प्लवंगम ॥ रावणेन नृशंसेन समयोयः कृतो मम ॥ ८ ॥ विभीषणेन च भ्रात्राममनिर्यातनं प्रति ॥ अनुनीतः प्रयत्नेन न च तत्कुरुते मतिं ॥ ९ ॥ मम प्रतिप्रदानं हिरावणस्य न रोचते ॥ रावणं मार्गते संख्ये मृत्युः कालवशंगतं ॥ १० ॥ ज्येष्ठा कन्या कलानामविभीषणसुता कपे ॥ तयाममैतदाख्यातं मात्राप्रहितया स्वयं ॥ ११ ॥ अविध्यो नाम मेधावी विद्वान्राक्षसपुंगवः ॥ धृतिमा उच्छीलवान् दहो रावणस्य सुसंमतः ॥ १२ ॥ रामक्षयमनुप्राप्तं रक्षसां प्रत्यचोदयत् ॥ न च तस्य सदुष्टात्मा शृणोति वचनं हितं ॥ १३ ॥ आशंसे यं हरिश्चेष्टक्षिप्रं मां प्राप्स्यते पतिः ॥ अंत रात्मा हि मे शुद्धस्तस्मिंश्च बहवो गुणाः ॥ १४ ॥ उत्साहः पौरुषं सत्वमानृशंस्यं कृतज्ञता ॥ विक्रमश्च प्रभावश्च संतिवानरराघवे ॥ १५ ॥

त्यर्थः ॥ १३ ॥ पतिः प्राप्स्यत इत्यत्र हेतुः ॥ अंतरात्मेति ॥ तस्मिन्नामे ॥ १४ ॥ उत्साहः कार्येषु स्थिरप्रयत्नरूप उद्योगः पौरुषं तज्जन्यः पुरुषव्यापारः ॥ सत्त्वं बलं आनृशंस्यमकूरता श्रितजनदाक्षिण्यमितियावत् ॥ विक्रमः शौर्यं प्रभावो दिव्यास्त्रसंपन्नो महिमा ॥ १५ ॥

॥७९॥